



ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	12 ก.ค. 2552	19	657	5



เครื่องเคลือบดินเผา งานศิลป์ล้านนา จิตวิญญาณแห่ง “เวียงกาหลง”

เครื่อง

เครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลง มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักว่าป็นขึ้นมาจากจิตวิญญาณแห่งงานศิลป์ล้านนา ด้วยว่าผลงานทุกชิ้นล้วนรังสรรค์ขึ้นแต่ชิ้นจากฝีมือของบรรพชนที่ถูกถ่ายทอดสืบต่อมารุ่นแล้วรุ่นเล่า ผสมผสานกับวัสดุที่ใช้ผลิต อันได้แก่ “ดินดำ” เนื้อดินคุณภาพเยี่ยมที่มีเฉพาะที่เวียงกาหลงแห่งเดียว

เครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลง นอกจากจะมีความสวยงามตามแบบศิลปะล้านนาแล้ว ผลงานทุกชิ้นยังแฝงไว้ด้วยเรื่องราวแห่งพุทธศาสนา ตามตำนานพื้นเมืองเรื่องการทำเนิตพระพุทธเจ้า 5 องค์ ซึ่งเล่ากันสืบต่อมาว่า ครั้งหนึ่งเมื่อพระโพธิสัตว์ได้ปฏิสนธิในครรภ์ของแม่พญากาเผือก พร้อมกันถึง 5 พระองค์เป็นจำนวนไข่ 5 ฟอง บริเวณต้นมะเดื่อริมฝั่งแม่น้ำคงคา ระหว่างที่แม่กาเผือกได้ออกไปหาอาหารให้ลูกน้อยอยู่ในเวียงกาหลงนั้น ได้เกิดอาเพศพิบัติพายุพัดกระหน่ำ เป็นเหตุให้แม่กาเผือกหาทางออกจากเวียงแห่งนี้ไม่ได้ ไข่ทั้ง 5 ฟอง ก็ได้ถูกกระแสน้ำพัดหายไป จนถูกสัตว์ต่างๆ นำไปเลี้ยง



ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ 12 ก.ค. 2552	ปีที่ 19	ฉบับที่ 657	หน้า 5
------------------------------------	------------------------	-------------	----------------	-----------

จนอายุได้ 12 ปี ทั้ง 5 พระองค์จึงได้บำเพ็ญเพียรบารมี สำเร็จตามปณิธาน
วันหนึ่ง ขณะที่ 5 พระองค์ได้บำเพ็ญตนเป็นฤาษีอยู่ในป่านั้น ก็เกิด
เหตุอัศจรรย์ทำให้เดินทางมาพบกันโดยมิได้นัดหมาย และถามไถ่จนทราบว่า
แต่ละพระองค์ต่างก็มีแม่เลี้ยงเลี้ยงมาด้วยกันหมด จึงได้อธิษฐานตั้งจิตเพื่อตาม
หาแม่ที่แท้จริง ด้วยแรงอธิษฐานแม่พญากาเผือกจึงปรากฏต่อหน้าพระฤาษีทั้ง

เอกลักษณ์พิเศษของเครื่องเคลือบ

ดินเผาเวียงกาหลงจึงมีอยู่ 3 ประการคือ

1. ใช้ดินดำ ซึ่งมีเฉพาะที่เวียงกาหลงเท่านั้น
2. มีลวดลายสวยงามอันเป็นเอกลักษณ์ที่ไม่เหมือนใคร
3. ถ่ายทอดเรื่องราวอันเป็นวิถีชีวิตของชาวกาหลงที่ต้องรักษาศีลฝึกสมาธิ

5 จากนั้นแม่พญากาเผือกจึงได้ใช้ชนของตัวเองพันเป็นไส้พระที่สัญลักษณ์ดินกา
เพื่อเอาไว้จุดสักการะผ่านแม่น้ำคงคา ในวันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ

เรื่องราวอันเป็นตำนานการกำเนิดพระพุทธรูปเจ้าเหล่านี้ ได้ถูก
ถ่ายทอดผ่านปลายฝีพู่กันลงบนเครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลง โดยใช้
ลวดลายโบราณ ผสมกับลายประยุกต์ร่วมสมัย ด้วยเหตุนี้ เครื่องเคลือบดิน





ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	12 ก.ค. 2552	19	657	5

เผาเวียงกาหลง จึงเป็นเอกลักษณ์ของเครื่องปั้นดินเผาล้านนาที่มีอายุกว่า 1,400 ปี จนมีผู้นิยมเก็บสะสมไว้มากที่สุด

คุณรุ่งโรจน์ เหมันต์สุทธิกุล ประธานฝ่ายการตลาดวิสาหกิจชุมชนเวียงกาหลง ซึ่งเป็น 1 ใน 5 วิสาหกิจชุมชนดีเด่นของประเทศไทย (Otop Village Champion) เป็นวิสาหกิจชุมชนตัวอย่างที่ได้รับการฟื้นฟูขึ้นมาใหม่โดยหลวงพ่อดั่น ธรรมสาธิต เจ้าอาวาสวัดเวียงกาหลง โดยชุมชนแห่งนี้มีได้มุ่ง



เน้นการพัฒนาด้านวัตถุ แต่จะมุ่งเน้นการพัฒนาด้านจิตใจเป็นสำคัญ ผู้คนในชุมชนปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรมรวมถึงการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามเอาไว้ด้วย

คุณรุ่งโรจน์ กล่าวว่า ช่างเขียนลวดลายลงบนเครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลงทุกคน จะต้องรักษาศิล ฝึกสมาธิ เพื่อให้จิตใจสงบถึงจะสามารถเขียนลวดลายลงบนเครื่องเคลือบดินเผาได้ อันเป็นผลให้งานเครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลงทุกชิ้น รังสรรค์ออกมาด้วยจิตวิญญาณอย่างแท้จริง

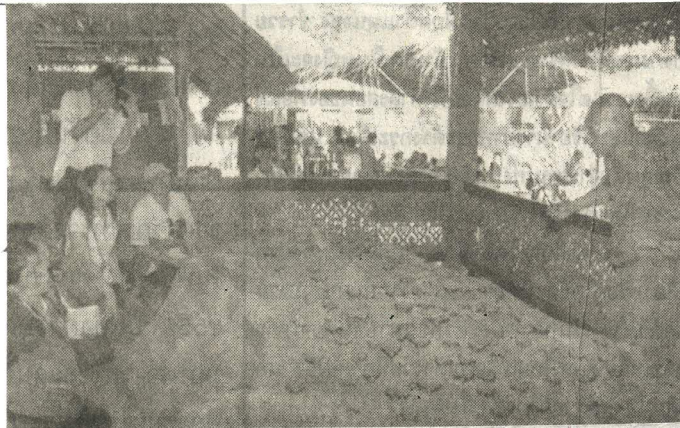
เอกลักษณ์ที่สำคัญของเครื่องเคลือบเวียงกาหลง นอกจากมีลวดลายที่สวยงามแล้ว เนื้อดินที่ใช้ปั้นก็ถือว่ามีความสำคัญ เพราะใช้ดินดำ ที่มีอยู่เฉพาะที่บริเวณเวียงกาหลงเพียงแห่งเดียว โดยดินดำของเวียงกาหลง เมื่อนำมาปั้นเป็นเครื่องเคลือบดินเผาแล้วจะทนความร้อนสูงถึง 1,300 องศาเซลเซียส โดยที่ยังคงรูปร่างไม่บิดเบี้ยว เมื่อผ่านกรรมวิธีการเผาแล้ว เนื้อกระเบื้องที่ได้จะเป็นสีขาวนวลถึงสีครีม ถือว่ามีความพิเศษไม่เหมือนใคร

ในอดีตเมื่อหลายร้อยปีที่ผ่านมา คนโบราณจะนิยมนำเครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลงใส่ของมีค่า เช่น แก้ว แหวน เงินทอง แล้วฝังดินไว้ เพราะมีความคงทนต่อสภาพการย่อยสลาย ดังนั้นเมื่อเราเดินทางไปยังบริเวณเวียงกาหลง จึงสามารถพบเห็นเตาเผาโบราณของเวียงกาหลง กระจายอยู่ตามทั่วบริเวณพื้นที่ประมาณ 500 ไร่ กว่า 1,000 เตา โดยพบเตาโบราณที่ถูกขุดค้นแล้วและยังไม่ถูกขุดค้นอีกเป็นจำนวนมาก

ดังนั้น เอกลักษณ์พิเศษของเครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลงจึงมีอยู่



ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	12 ก.ค. 2552	19	65ก	5



3 ประการคือ 1.ใช้ดินดำ ซึ่งมีเฉพาะที่เวียงกาหลงเท่านั้น 2.มีลวดลายสวยงามอันเป็นเอกลักษณ์ที่ไม่เหมือนใคร 3.ถ่ายทอดเรื่องราวอันเป็นวิถีชีวิตของช่างปั้นที่ต้องรักษาศิลปกรรม

และในปีมหามงคลแห่งการครองราชย์ครบ 60 ปี ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทางวิสาหกิจชุมชนเวียงกาหลง ได้จัดทำแจกันบูรณะกะตะมหาสมบัติขึ้น เพื่อน้อมเกล้าถวายแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในวโรกาสครองราชย์ครบ 60 ปี และยังได้จัดทำแจกันบูรณะกะตะมหามงคลขึ้นเพื่อให้ผู้สนใจได้ร่วมประมุข ซึ่งแจกันทั้ง 2 ใบมีขนาดความสูง 160 ซม.และ



117 ซม. โดยใช้เวลานานถึง 13 ปี นอกจากนั้นยังได้จัดทำแจกันบูรณะกะตะมหาสมบัติและมหามงคลใบสะสม โดยจัดทำขึ้นแบบละเพียง 9,999 ใบเท่านั้น สำหรับท่านที่สนใจสามารถสั่งจองได้ที่ บริษัท พาวเวอร์ ยูนิค จำกัด 02-7140215

เครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลง ถือเป็นศาสตร์และศิลป์ที่ผู้ปั้นจักต้องทุ่มเทแรงกาย แรงใจ รวมทั้งจิตวิญญาณเพื่อให้ได้มาซึ่งผลงานที่เปี่ยมด้วยภูมิปัญญา ในการสืบสานวัฒนธรรมและประเพณีของชาวเวียงกาหลง จากรุ่นสู่รุ่นให้ดำรงอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างสง่างาม

จักรพงษ์ กำบุญเรือง

jakpong@chiangmainews.co.th